

MUISTIINPANOT/ Kadian päivä

www.unicef.fi/koulut

7. lk – keskiaste

Esityksen tekstit sekä olennaisimmat tiedot **on lihavoitu** tekstiin. Voitte käyttää muuta tekstiä valikoiden, kiinnostuksen ja yleisön mukaan.

1 Kadian päivä

Tutustumme esityksen avulla siihen, mitä keräämillämme varoilla saadaan aikaan esimerkiksi Malissa. 14-vuotias Kadia kertoo koulupäivästään Malissa.

2 Mali

Saharan eteläpuolinen Afrikka on maailman köyhintä aluetta. Alue on kolme kertaa Euroopan kokoinen, mutta asukkaita siellä on suurin piirtein saman verran kuin Euroopassa.

Mali on maailman kymmenenneksi köyhin valtio. Lähes puolet ihmisistä elää alle yhdellä eurolla päivässä ja perusoikeudet eivät monien kohdalla toteudu.

Mali on maa Länsi-Afrikassa.

- Maalla on rikas kulttuuri, paljon perinteitä ja värikäs historia.
- Mutta maa on maailman kymmeneksi köyhin valtio. Suurimmalla osalla ihmisistä on alle 1 euro elämiseen päivässä ja perusoikeudet eivät monien kohdalla toteudu.
- Maan pohjoisosa on Saharan aavikkoa. Keskiosa puolestaan kuuluu Sahelin alueeseen, joka aavikoituu jatkuvasti. Siksi suurin osa ihmisistä asuukin maan etelä- ja keskiosissa, missä ei ole ihan yhtä kuumaa ja kuivaa.
- **80 % väestöstä elää viljelyllä, kalastuksella tai karjanhoidolla.**
- Kaksi jokea, Niger ja Senegal, tuovat alueelle vettä ja vehreyttä.
- Saharan eteläpuolisen Afrikan köyhyyden syyt johtuvat muun muassa niiden historiasta Euroopan siirtomaina. Mali oli Ranskan siirtomaa ja itsenäistyi vuonna 1960. Diktatuurin jälkeen 1990-luvulta alkaen maassa on ollut vapaat demokraattiset vaalit ja demokratian kehitys on jatkunut siitä lähtien.
- Virallinen kieli on ranska, lisäksi Malissa puhutaan bambara (80 %) sekä lukuisia muita afrikkalaisia kieliä.

Laajamittaisella köyhyydellä on vakavia vaikutuksia erityisesti alle 15-vuotiaisiin lapsiin, joita on lähes puolet Malin 15 miljoonasta asukkaasta. Teollisuusmaissa lapsia on 1/5 väestöstä.

3 Mali jatkuu

Malissa peruskoulua käyvien lasten määrä on kasvanut jatkuvasti. Tästä huolimatta maassa on edelleen suuri määrä lapsia, joilla ei ole mahdollisuutta koulunkäyntiin. **Noiin 20 % lapsista, joista suurin osa tyttöjä ja valtaosa maaseudulla asuvia, ei pääse koskaan kouluun.**

Yli 70 % aikuisista on lukutaidottomia.

Koulunkäynnin vaikeudet ja keskeytyksen syyt:

- **Köyhyys:** Lapsia tarvitaan kotona ruoan ja veden hankkimisessa, kotitöissä ja sisarusten hoitamisessa. Lapset joutuvat usein myös tekemään töitä ja tienamaan perheelle rahaa. Pulaa on usein kouluvaatteista, kengistä ja koulutarvikkeista.
- Erityisesti maaseudulla kouluun voi olla **pitkä matka**, joka voi olla vaikeakulkuinen tai vaarallinen.
- **Opettajien vähyyys** suhteessa oppilaiden määrään, **huonolaatuinen opetus** (opettaja ei välttämättä ole saanut mitään koulutusta).
- **Perusvälineiden, kuten pulpettien ja oppikirjojen, puute.**
- Tyttöillä koulunkäyntiä vaikeuttavat lisäksi esimerkiksi aikainen naimisiinmeno ja lastensaanti. Koulumatka voi olla turvaton ja tytöt saattavat joutua seksuaalisen ahdistelun kohteiksi. Vanhemmat suhtautuvat usein kielteisesti tyttöjen koulutukseen, eivätkä kannusta tai rohkaise tyttöjä.

Malissa yli 400 000 lasta (6–12-vuotiaita) ei käy koulua. Määrä on lähes sama kuin Suomen kaikki alakoululaiset eivät kävisi koulua (Tilastokeskuksen mukaan oppilaita vuonna Suomen alakouluissa 2011 oli noin 360 000).

Vain 55 % lapsista käy 6-vuotisen alakoulun loppuun. **Vain neljäsosa tytöistä käy alakoulun loppuun.**

Alhainen koulutustaso ja vaikea köyhyys siirtyvät sukupolvelta toiselle, jolloin köyhyyden ja lukutaidottomuuden kierre jatkuu.

Muutosta parempaan on nähtävissä!

4

UNICEF auttaa lapsia pääsemään kouluun, sillä se on keino päästä eroon köyhyydestä.

UNICEF toimii yhdessä Malin hallituksen ja opetusministeriön kanssa koulunkäynnin edistämiseksi ja köyhyyden vähentämiseksi.

Erityisesti kiinnitetään huomiota tyttöjen ja muiden heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksiin. Vammaiset tai erilaisista vaikeuksista kärsivät lapset pääsevät kouluun paljon muita epätodennäköisemmin.

Infrastruktuuria eli koko opetusjärjestelmää uudistetaan, **rakennetaan kouluja, luokkia ja turvallisia välituntialueita. Vesijärjestelmät rakennetaan, jotta saadaan puhtaan veden pisteet ja vessat.** Erityisesti tytöt jäävät usein pois koulusta kuukautisten takia, jos vessoja ei ole.

Asenteet koulunkäyntiin muuttuvat, kun vanhemmat ja muu kyläyhteisö otetaan mukaan koulun toimintaan. He myös jatkavat UNICEFin alkuun saattamaa työtä.

5

Kadian kotikylä on yksi UNICEFin apua saaneista kylistä Malissa. Kylän koulu on ollut osa UNICEFin tukemaa Malin hallituksen koulutushanketta, jossa rakennetaan lapsiystävällisiä kouluja Maliin.

Hyvin kokemusten kautta ovat paikalliset yhteisöt muuttaneet suhtautumistaan erityisesti tyttöjen koulutukseen. Koulua käyvien tyttöjen määrä kasvaa, ja esimerkiksi Kadian koulussa on jo enemmän tyttöjä kuin poikia.

Sanotaan, että tyttöjen koulunkäynti kouluttaa koko kylää.

Aikaisemmin äidit eivät halunneet lähettää tyttöjään kouluun, koska tytöt helpottivat heidän kiireistä arkeaan auttamalla kotona. Nyt he ovat ymmärtäneet, että koulun käynyt tytär helpottaa heidän elämäänsä huomattavasti tulevaisuudessa. Lisäksi he ovat nähneet, että vaikka tytöt tulevatkin elämään aviomiestensä perheissä mentyään naimisiin, **koulutetut tyttäret tukevat myös omia vanhempiaan ja perhettään.** Nyt yhteisö kannustaa tyttöjä menestymään.”

6

Kadia Diarra 14 v.

06:00 Herätyäni haen vettä kaivosta ja pesen kasvoni.

06:15 Pesen myös perheemme edellisen illan tiskit.

Kadialla on suuri perhe: äiti ja isä, sekä 10 sisarusta, sillä isällä on yhteensä kolme vaimoa. Kotitöitä on aina paljon. Malissa yhdellä miehellä voi olla useita vaimoja.

7

06:20 Lakaisen pihan.

06:50 Valmistaudun kouluunlähtöön.

8

07:00 Syömme aamiaista.

9

07:15 Äitini Aminata on iloinen kun käyn koulua, vaikka hänelle jääkin enemmän kotitöitä tehtäväksi.

07:20 Lähden kouluun pikkuveljen ja -siskojeni kanssa.

10

08:00 Jokaisen luokan oppilaat puhdistavat vuorotellen vesiastiat ja tuovat vettä luokkahuoneisiin.

11

08:05 Juomavesi pitää suodattaa ja pitää puhtaana.

Kadia: "Suodatamme vedestä pois pöpöt ja muut aineet, jotka voisivat aiheuttaa sairauksia. Sitten lisäämme vähän juomaveden puhdistusainetta ja peitämme vesiastian, jotta kärpäset ja pöly eivät pääse pilaamaan vettä. Siten pysymme terveinä."

12

08:10 Opetus alkaa nimenhuudolla.

13

Käyn 6. luokkaa. Luokallani on 56 oppilasta: 25 tyttöä ja 31 poikaa. Opettajamme on Job Poudiugo.

Opettaja kertoo: "Nykyään koulussa käy paljon enemmän tyttöjä kuin aloittaessani opettajana. Uskon että tämä muutos on suurimmaksi osaksi lapsi- ja tyttöystävällisen opetusmallin ansiota. Ymmärrämme nyt tyttöjen koulutuksen olevan tärkeää. Jos tyttö on käynyt koulua, hän tulee lähettämään lapsensakin kouluun. Tämä on hyvin tärkeää koko kansallemme ja valtiollemme."

14

09:10 Matematiikka ei ole lempiaineeni. Pidän enemmän luonnontieteistä.**09:15 Opettaja kutsui minut taululle ratkaisemaan tehtävää.****09:20 Onnistuin**

15

09:50 Välitunti

16

12:45 Lounaalle menemme kotiin. Tänään isosiskoni valmistaa ruoan.

17

13:30 Letitämme kyläläisten hiuksia ja saamme siitä lisätuloja perheellemme.

"Äitini letittävät useimpina päivinä hiuksia. Myös minä ja siskoni letitämme silloin tällöin ja teemme myös hennatatuointeja. Häiden tai muiden suurten tapahtumien aikaan saatamme tienata jopa 1,30€ päivässä tai ylikin (850 CFA-frangia).

Hennatatuointeja on mm. Kadialla käsissään.

18

14:00 Tänään on siskon vuoro pestä perheen pyykit.**14:10 Sillä aikaa minä teen kotiläksyni.**

19

15:30 Kolmena päivänä viikossa menemme kouluun myös iltapäiväksi. Tänään meidän luokkamme saa käyttää kirjastoa. Se on ainoa paikka kylässä, jossa on sähköt ja tietokoneet.

Ne on hankittu UNICEFin tuella.

20

17:10 Ystävälläni Maimounalla on 6-viikkoinen vauva. Iltapäivällä hän toi pojan mukanaan kouluun.

Maimouna on 16-vuotias ja hän käy 9. luokkaa. Kadian mielestä on hyvä, että Maimouna käy koulua vauvasta huolimatta. Kadia rakastaa vauvoja, mutta haluaa suorittaa opinnot loppuun ennen perheen perustamista.

21

17:15 Koulun jälkeen koulumme oppilaskunnan hallitus kokoontuu. Minä toimin terveysministerinä.**UNICEFin lapsiystävällisessä koulussa oppilaiden osallistuminen on tärkeä kulmakivi.****Oppilashallitus tapaa säännöllisesti keskustellakseen ja parantaakseen koulun toimintaa.**

Alussa Malin opetusviranomaiset olivat epäluuloisia – he ajattelivat, että jos oppilaat osallistuvat koulun hallinnolliseen puoleen, he eivät keskittyisi riittävästi opiskeluun. Ei kestänyt kauan ennen kuin he muuttivat mielensä. Käytännön tulokset olivat selviä: oppilaat osallistuvat ja koulun pyörittäminen on helpompaa. Lisäksi kokeiden tulokset ovat parantuneet.

22

"Koulunkäynti on hyvin tärkeää. Koulutus auttaa ymmärtämään monia asiota ja mahdollistaa hyvän tulevaisuuden rakentamisen.

Aion suorittaa opintoni loppuun ennen naimisiinmenoa tai lapsen hankkimista. Haluan mennä yliopistoon opiskelemaan lääkäriksi.”

“Nyt jokainen kylässäni tietää, että koulua käynyt tyttö voi hankkia ammatin ja auttaa sillä tavalla perhettään. Mutta uskon, että on toinenkin syy, miksi tyttöjen pitäisi käydä koulua: koulutuksen saatuaan pystyy auttamaan omia lapsiaan. Se on hyvin tärkeää.

Minun viestini tytöille, jotka eivät käy koulua, on tämä: yrittäkää oppia lukemaan ja kirjoittamaan. Lukutaidon kautta saa paljon sellaista tietoa, mitä ei muuten ole mahdollista saada. Nämä taidot auttavat selviytymään elämässä. Minun äitini, sekä isäni kaksi muuta vaimoa, eivät koskaan käyneet koulua.”

23

”Koulutus on osoittautunut kannattavaksi sijoitukseksi”, Kadian äiti sanoo.

Äiti kertoo: ”Meitä on kolme vaimoa. Kukaan meistä ei ole koskaan käynyt koulua. Vanhempamme eivät ymmärtäneet, että koulunkäynti hyödyttää myös tyttöjä.

Nyt olemme ymmärtäneet, että sekä tyttöjen että poikien koulussa oppimat asiat voivat auttaa lasta itseään ja perhettä monilla tavoilla. **Lapsemme kertoivat, että koulussa oli opetettu, että meidän täytyy pestä kätemme vedellä ja saippualla vessassa käynnin jälkeen ja ennen ruokailua. He kertoivat, että jotkin taudit – kuten ripuli – johtuvat saastuneesta ruuasta ja vedestä. Lisäksi lapset kertoivat, että meidän pitää nukkua moskiittoverkon alla välttyäksemme sairastumasta malariaan.**

Me ymmärsimme heti, että heidän kertomansa tieto oli tärkeää. Perheemme on ollut paljon terveempi ja jaksamme paremmin työskennellä. Myös rahaa säästyy, kun ei tarvitse käydä lääkärissä. Käyntiä varten täytyi aiemmin ottaa jopa lainaa. Lasten sairastelu kulutti aiemmin paljon rahaa, sillä silloin täytyi hoitaa lasta ja luopua muutaman päivän työstä ja palkasta.”

24

UNICEF auttaa lapsia kouluun yhdessätoista Saharan eteläpuoleisen Afrikan maassa. UNICEFin tuella rakennetaan kouluja ja vesipisteitä, hankitaan koulutarvikkeita, koulutetaan opettajia ja luodaan hyviä käytäntöjä yhdessä paikallistoimijoiden ja hallitusten kanssa.

Paljon on jo saatu aikaan:

- Peruskoulun aloittaa nyt noin 70 % lapsista, kun vuonna 2000 vastaava luku oli alle 60 %. Edelleen moni jättää koulun kuitenkin kesken köyhyyden vuoksi.
- Yläkouluun jatkaa nyt joka kolmas, kun vuonna 2000 vastaava määrä oli noin joka viides.
- Puhdasta juomavettä on käytössä nyt 60 %:lla ihmisistä. Vuonna 2000 vastaava luku oli alle 50 %.
- Hiv-positiivisten nuorten määrä on laskenut 25 % vuodesta 2001.

Maailmanlaajuisesti vuonna 2009 käytettiin sotateollisuuteen 1,5 biljoonaa dollaria (USD, 1500 mrd.). Arvion mukaan tarvitaan 16 miljardia dollaria, jotta kaikki lapset saavat peruskoulutuksen köyhissä maissa.

(Lisätietoa: Progress for Children 2012, MDG Progress Report; The State of the World's Children 2012 ja UNESCO, Education for All - Global Monitoring Report, www.efareport.unesco.org.)

25 Schools for Africa – Kaikki lapset kouluun

Te voitte auttaa lapsia pääsemään kouluun. Kadian kylässä asiat ovat hyvin, mutta muissa Malin kylissä tarvitaan vielä apua. **15 eurolla yksi lapsi pääsee kouluun Malissa.**

Kiitos!